Ն. 4831 — 1882 ՅՈՒՆՎԱՐ 4 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԼԻԻ — 23 ԻՆՃԻ ՍԼՆԼ — ԱԼՕՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆՎԱՐ 16 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԼԻԻ — Ն. 4831

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԵՐԻ

Իսթանպոլ իչին ամենակ մէհիտ 10
Սալթը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէհիտիւ 10
Սալթը այ » 5
Բօսթա իւճրէթի պիկէ այիտ տիր-

ԻԼԱՆԵՐԸ

Գերմանիի տէգիտ իչին սաթըրը 3 ղր
Իքինճի » » » 2 ղր
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղր

30 ՓԱՐԱ.

Անատոլուի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻ ԷՐԾԻԵՑ

Իւր սրբազնութեան գնուրմանեան խնամ ու իմաստասէրն սաթերը ՝ ղր
Մէրքեզալար Ն. Ա. Փանոսեան խմբագրի եւ գրչով
Իսթանպոլտա, Գալաթասարայ Բէնկ լէնպիհէսպազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٧ ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ Հ

١٢٩٩ ՍԼՖԻՐ ٢٧

30 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Փարիս, 14 յունվար

Գանուանու էսասինին Թատիլաթընա տայիր, հիւքիմէթ թարաֆընտան Թանզիմ օլունտուղու մուգատէմա իլան իտիմիշ օլան գանուն լայիհասը, պու կիւն, ըէյիսի վիւքէլա միւսիւ Կամպէթթա թարաֆընտան Մէհլիսի մէպուսանտա գրաաթ օլունմուշ տուր։

Մէղքիւր լայիհաեը իսլահիեէ, Մէհիսի սեան, ուսուլու ինթիխապիեէսինին Թատիլի իլէ, Մէհլիսի մէղքիւրսուն մալիեէ ճիհէթինէ օլան վէղաեիֆինէ միւթաալլիգ տիր։

Պունտան մատա, մէհլիսի մէպուսան աղալարընին «աքրիթէն տը լիսթ» ուսուլի վէճի իւզրէ, իհրայի ինթիխապթը, գանունը եասրտէ տէրճ իտիմսի, մէղքիւր լայիհանին ճիւմլէյի միւնտերիճաթընտան օլտուղու միսիլլու, մէճլիսի մէղքիւրէնին հիյնի քիչաբնտա իճրա իտիլէն ալէնի տուալէր ատէթի տախի իլղա իտիլիւօր։

Մուհարէպէ էնասընտա Թահրէլպահր թէլէկրաֆ խաթթլարընը, հալը պիթարաֆիեէ վազ իթմէք ուսուլի իթթիխազ իտիմսինի միւզաքէրէ իլէմէք իչին, տիբլոմաթլարընտան միւրեքքէպ պիր գոնֆէրանսը ազտը, Ֆրանսա հիւքիմէթի թարաֆընտան, տիէլի սայիրէեէ թէքլիֆ իտիմիշ տիր։

Էնթիթիւ ազասընտան Մ. Լօնբէրիէ պու կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 14 յունվ.

Թայմս ղազէթասընին իմթիասոնա կէօրէ, Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պէյնինէ ազտ իտիլմէսի Թահրը միւզաքէրէեէ ալընմըշ օլան թիճարէթ ահտնամէսինին հիյնի միւզաքէրէսինտէ թէսատիւֆ օլունան միւշքիլաթ պիր սուրէթի հասէնէ իլէ հալլ ու թեսվիյէ օլունաճաղ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՒԷ

Շիմաիքի չըգան Ֆարտա օգանատ։

Լօրա Տիֆրին ճէնտարմէրի, ճիւմնա իրթէսի կիւնիւ հուզուրու հաղրէթի Շահանէեէ չըգարաղ, իբի սատի ղ սատար միւրաղատի իմիշ, վէ մէսմուիմիզ նէզարէն, միւսահէպէի սատէ էրմէնիսթան իսլահմը իւզէրինէ ճէրէեան իմիշ տիր։

—

Տէվլէթի Ալիեէնին խըտմէթի տաքէրիեէսինտէ իսթիխատամ օլունմաղ իւզրէ, Բրուսիատան ճէլգի մուգարրէր օլան թօրճու վէ իսթիհքամ զապրիմանընը, պու կիւնլէրտէ օրատան Տէրսատէթէ կէլմէք իւզրէ օլտուղլարընը, վէ զապրիանը մէղքիւրէնին խըտմէթի տէվլէթի Ալիեէտ իսթիխատմընա, Ալմանիա տէվլէթի թարաֆընտան ատա մուխալիֆէթ իսթիմէտ քտ օլտուղունու Գօլօնեա զազէթասընտան նագլէն Ֆոր տի Պոֆիր եազրեօր։

—

Տէրսատէթտէ արապի իլ իսպարէ պիր զազէթա իհտասընա հիւքիմէթի Սէնիեէ ճանիպինտէն բուխատի օլունաճաղը իշիտիրմիշ տիր։

—

Եէնի շէհիրտէն Կօլօնա գատար ինշասը մուգարրէր օլան թիմուր եօլ խաթթընին ամէլիեաթը իպթիտաիեէսինի իճրատէ մէմուր միւհէնտիսլէր Կօլօնա միւվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

—

Գոնեատա բօսինիշինի էրշատ օլան Իպրահիմ Ֆախրէտտին չէլէպի էֆէնտի հազրէթլէրինին մէղամը մէշէ.լիսթէթ նասապ ու թայեին պույրուլմուշ օլտուղունա տայիր օլան պէրատթը ալիշան շէրէֆթատթիր պույրուլմուշ օլտուղունտան, պու կիւնլէրտէ էֆէնտիի միւշարիլէյհէ թիսատ պույրուլտաղը մէսմուատուր։

—

Էվվէլկի բազար կիճէսի սատթ 5 դարարլարընտա Պօզաղ իչինտէ Իսթէնիատա Քիրէքճի պաշը մահէլլէսինտէ խայրիեէ թիճճարընտան Լահէմ էֆէնտինին միթասարրֆ օլտուղու, վէ Բիզէյի Մուսթաֆա դարուտանընը իգամէթ իյէսիկի ալիշագ խանէսէն ատէշ զահրիլլէ տէրհալ տատքիրի Շահանէ վէ մէմուրլարի տայիրէ եէթիշիպ, սայ վէ զայրէթ օլունարաղ, պիր թարաֆտա սիրատէթի իթմէքսիզին եալընըզ մէղքիւր խանէ միհրթերէք օլտուղու հալտէ պատարընմըշ տըր։

—

Բումէլի ղըթասընին իսլահաթ գօմիսիօնու աղասընտան, Ֆրանսա գօնսօլու Մ. Օպարէ Տէրսատէթէ միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

—

Շէհրիմիզ ավօգաթլարընտան Մ. Շրվալիէ, 50,000 ֆրանք մատշրա Մարընա պիր մէմուրիեէթէ նասապ ու թայեին օլունմուշ տուր։

Պիր վաղթատան պէրու Փարիսէ պուլունան Մատամ Ալի Օուալվի, Փարիսի զէնկին ֆամիլեատան 24 եաշընտա Բ. Թոմվասան նամ պիր կէնճ էրմէնի թալէպէ իլէ էվլէնմիշ տիր։ (Իսթանպոլ)

—

Դատաքէօյ օնունճու ատայիրէ բէյիսի Եավէր էֆէնտի վէֆատ իթմիշ տիր։

—

Պիր Բում թուլումպաճը կէչէն տալը Թարլա–պաշընտա (Պէյօղլու) պիր մծախթա եանընտա պուլունան գըզգարընտաշընը էօլտուրմուշ տիր։

—

Իւչիւնճիւ մահքէմէյի թիճարէթ օտասը եապընտա լաղվ օլաճաղ տըր։

—

Բաքէ գումրանեասընին Մէօզ նամ վաբօրու ճումատա ագշամը Զանագ գալէտէ դարատա օթուրմուշ տուր։

—

Վանտա էրմէնիճէ զազէթալար բօսթանանէլէր թարաֆընտան թէվզի օլունմատադտա վէ պու սէպէպլէ, էհալիսէ շուրիշ վուգու պուլմագտա իմիշ։

—

Էվվէլքի կիւն Թավուգ–Բազարընտա Քիւրալէր իլէ Աճէմլէր արասընտա չէտիա պիր միւնազատա զուհուր իտուպ, իբի թարաֆտան մէճրուհլար օլմուշ տուր։

—

Պու ագշամ Բում Սիլսէսատան, Սէրթապիպի ճէնտարմը Շէհրիեարի Տօգթ. Մավրօեէնի էֆէնտի «Մէտէնիյյէթէ էն միւնասիպ իկլիմ» իւզէրինէ պիր մէգալէ իրատա իտէճէք իմիշ։

—

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ԽԸՐԻՍԸՋԼԸԳ

Պու տէֆա Եօզղատատան եազըլաբզնա կէօրէ, կիճէնին պիրինտէ, պիր Հայըն խանէսինէ, իւչիւ խալամ վէ պիրի Հայ օլտուղու հալտէ տէօրթ նէֆէր խըրսըզ կիտիպ, խանէ սահիպի տէեաւմագտա իբէն, պաշընա չէօքէրէք խըրսրատամագտա իբքէն, ղէվճէսի ուեանը, վէ գօրգուսունատան տիպի թուրթուլուր, վէ պատէհու, օղ կիճէ օրատա մուսաֆիր պուլունան պիր Քիւրտ չօպան իչիտիր գօշար։ Վէ խըրսրըզլարատան իւչիւ դաշար իսէ տէ, մէրգում Քիւրտ պիրինի թութար, վէ պու արատա գօմիւլար տախի իչիտէրէք գօշարլար, վէ Քիւրտ մէրգումու օնրարա թէսլիմ իլէ, քէնտիսի տիկէր խըրսրըզլարը գօվալար։ Վէ պիր տէ պագար սի, պունլար հիւքիմէթ գօնտրը գարուսունատան իշերի կիրէրէք գարուեու գարարլար։

Ֆէրատտար կիւնիւ քէչիէթ հիւքիմէթէ խաբեր վիրիլիպ, վէ թուլան խըրսրը պագը օլտուղու հալտէ հուզուրա կէթիրիլմիկինտէ, մէրգում չօգ տէֆա, վէ քէնտի պիւյիւ քէրէմինին մանիմանթլարը պուլունտուղու թագտիրտէ, տիկէր արգատաշլարը.դա, մահգեատէն չըգարբլարագ, խըրսրզլարը իթմէքտէ, վէ պատէհու սոգատա գարշը կէլիպ բահաթճա մահպատէ եամմագտա օլտուղլարընը իգրար իտէր։

Պունուն իւզէրինէ, անինտէ թամլուզ աղասը իլէ սայիր մէտուլյէթի վէ շիբհէ թահրիրատա պուլունմուշ տուր։

Հիչ շիբհէ եօգ տուր քի, միւսթահագգ օլանլարընն ճէղայի սէղալարը թէրթիպ իտիլէրէք, սայիրէ իպրէթ վիրիլէճէք տիր։

ԻԼԱՆ

Անատօն Տէրվիշեան վէ հաճի Բառնիկ Սէֆէրեան դումբանեասը, պու տէֆա Թօրխանէտէ, Իւսկիւտար վաբօրու իսկէլէսինտէ, էմլաքը հիւմանուն մուղազալարընտան նիւմէրօ 22 մուղազատա, ալէտ ճինատէն օլարաղ, ասպա վէ մախպախ իչին, Դարտիֆ վէ Նիւգատիլ մատէն քէօմիւրիւ սախլըմուղատա տըր։

Մարատան սոնրա, մէղքիւր մուղազատա, ատէթտա քէօմիւր իլէ օտուն տախի պուլունաճաղ տըր։

ԹԱՍՀԻՀ

Ճիւմատա իրթէսի կիւնի նիւսխէսիկին նիւմէրօսու 4830 օլաճաղ եէրատ, ալհվէն 4840 վէ սէֆէր 25 եէրինէ 22 գօնուրմուշ օլտուղունան թասհիհ օլունատա։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ճիւմատա իրթէսի կիճէ Ավէթիրատ սէֆարէթխանէսինտէ նէյլեէթի վիքէրա վէ սիֆէրատա լէ միւթէհայենիզանը սայիրէեէ վիրիլէն միւքէմմէլ զիեաֆէթտէ, օրնան տավէթի մահսուսէ իւզէրինէ, Գեր. Խաչէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ Լուսինեան տախի պուլունարագ, կէրէք սէֆիր Մ. Պարոն տը Բալիս վէ կէրէք Մատամ Պարոն տը Քալիս թարաֆլարընտան իմիֆիմը ֆէվկէլատէ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

* *

Ճիւմատա իրթէսի ագշամ Պէյօղլունատա Վէյրաի թէվթրոսսունատա, նըսֆը մէնֆատթը Մխոյեաղ ընկերութիւնարա մախսուսէն վերիլէն թէատրո լուսաբերութիւնը վիւքէմմէլ սուրէթտէ իճրա օլունմուշտուր 40 լիրա դատար հասըլաթը ատֆիյէ օլտուղու մազնուն պուլունմուշտուր։

Թաֆսիլաթը սայիրէ եարընքի նիւսխէսիմիզտէ վիրիլէճէք տիր։

ՄԻԻԹԱԼԱՍ

Սալը ճէհատ միւնասէպէթիյլէ, ատէթտէն օլտուղու իւզրէ, պիղ տախի, պիր սէնէլիք հալէրիմիզի պիր կէօզալն կէչիրէրէք, քէնտի միւթալատաբզը պիրտիրմէքլիկի, իւչ կիւն էվվէլ վատ իթմիշ օլտուղումուզատան, իշթէ պու կիւն իճրա իտէրիզ։

Նէյէթիմիզ բօլիթիգատան, վէ միլլի սայիրէեէն պահս իթմէք օլմաեըզ, մահզա քէնտիմիզէթիմիզտէն պահս իթմէք օլտուղունատան, պաշընատա տախի Ազգային սրգաթընը վիրմիշիզ տիր։

Բօլիթիգատան պահս իթմէքլիք զաթէն էլիմիզէն տախի կէլմէզ, չինքի, նէ էօյլէ պիր բէք պիւյիք գուտրէթէ մալիք պուլունմագտաեըզ, վէ նէ տէ բօլիթիգա տիմէնինի էլէրինէ ալմըշ պուլունան օլ միւսթէնատա վէ մուազզամ զաթլար իլէ խնսիյէթի վէ միւրագաթի իւզրէ պուլունմագտաեըզ, պիղատ զ պուրատա [illegible] միլ էվրօպատա չէզմագտա պուլունան, վէ պիղիմ զազէթալարա վէ պիղէ նիսպէթլէտէ, պիղ անճագ պիր բօրթուգալ ճէսամէթինտէ օլտուղումուզ հալտէ, անկէր իսէ, պիրէր համմամ գուպպէսի ճէսամէթինտէ օրան պինլէրճէ բօլիթիգա զազէթալարը իչէրինտէ պիլէ, աղ չօգ բօլիթիգաեա աշինա վէ եախօտ վազըֆ, անճագ պէշ օն զազէթա պուլունապիլմէքտէ տիր, զիրա բօլիթիգաեը պիլմէք վէ անտէն պահս իթմէք տիմէք, մահզա Կօրչագօֆլարընը, Պիզմարգլարընը, վէ Կլատբիթընլարընը, հէր ատգըգա չէվիրմէքտէ օլտուղլարը բօլիթիգա տօղապլարընա վագըֆ օլմագ տիմէք կիպի տիր. վէ ալէլխուսուս, չինսի թէլէկրաֆ պուլունուղունատան, հէր կիւնքի մէվճուտա օլան, վէ եախօտ, ումմամ էհտիյէ կէօսթէրիմէսի ճայիզ կէօրիլմուշ պուլունան բօլիթիգա հավատիսէրինին խիլատսարընը, հէր կիւն թէլլեր կէթիրմէքտէ, վէ հէր քէս տէ կէօրիւպ օգումագտա տըր։

Լամմա, պագը զազէթալար, վէ հաթթա պիղ տախի, պագէն վէ եախօտ չօգ էէրրէ, բօլիթիգատան եա ատյատրարագ, վէ եախօտ սատիր պիր ատյատրմուշ օլանատան թէրճէմէ իտէրէք, պէեան իլլէմէքտէ իմիշիզ, էվվէթ, պու տախի սահհհ տիր, վէ պունունտա սէպէպի պաշգա պիր շէյ օլմաեըգ, իլլա, քէնտի արզուսիյլէ, հէմ բարա վիրիպ տէ, վէ հէմ տէ ալատանմագ իտթէեէն էհտիյիզին քէյֆինէ խըտմէթ իթմէքլիկիմիզ օլմագատատը, եօգսա, պիղիմ իթիգատըզճա, պիղիմ բօլիթիգատան պահս իթմէմիզէ, չու Սուլթան Պայէզիտտէքի պաղլա տիքպատա, ուեար ատմաղ պիր շէյլէր սէօյլէմէքտէ օլան պագլաճը գատընարընն եարաբզլարը արատընտա, հիչ պիր ֆարգ պուլունմագտա տէյիլ տիր, վէ պաշգա տիւրլիւ տէ օլտուղ, զիրա, պիզ զայպատան պիլէմէյիզ, բօլիթիգա գա տիւշմէնլէրինի էլլէրինտէ թուլթան զամլարը, կիտիշլէրինէ վէ մանօվրալարընտա պիր հուտուտա գօեամեըզ, վէ մէքթուպլար եազըպ վէ թէլլէր չէքէրէք, էսրարլարընը վէ մագսէտլէրինի, վէ գաբրուտգլարը տօղապլարը թուրշուլարը, վէ չէվիրտիքլէրի քիւլահլարը վէ տէսիսէլէրի անպեատմեըզ պունատատա գամթինաղար, պիր մէմլէքէթտէ եիւզլերճէ զազէթա չըգատիլիպ, վէ հէվտիտէ հէր կիւն, այնի մէսէլէտէն, պիր պիրինէ տատպանտատա զբտա օլտուղու հալտէ, վէ հաթթա հէվտիտէ, պիզզաթ քէնտիլէրի, չօգ տէֆա, սայիր տէֆա վէ եախօտ սայիր կիւն եազմըշ օլտուղլարընա, պիւթիւն պիւթիւն մուզայիր պուլունտուղու թագտիրտէ, պահս խէպիկիրէր ՝ վէ պունլարընտա քեաֆֆէսինին խարգ հէմ օգուր, հէմ ինանը, վէ հէմտէ օնա կէօրէ իշ թութար, իշ եաբար, հալպուրի օլ եազըլանլարը, թապիտիլի, անճագ պինտէ վէ իբի պինտէ պիրի, վէ օտա էկէր բաթթ կէլիր իսէ, ազ չօգ սահիհ չըգար, վէ տիկէրլէրի իօէեատան վէ եանլարը։

Արթըգ պունտանտա զիեատէ կիւլէճէք վէ էսէֆ խոէճէք պիր հալ օլամազ։

Գու զարիպ պիր հալ տիր, վէ ա[illegible] մագտա տբրլար, չինքի, էլլէրինտէ վէ տիլլէրինտէ, պաշգատանընն ատատրատուղու պիր եարանը սերմայէ իտէրէք, քէնտիլէրինտէն զիեատէ ճահիլ պուլունանլարտա, Պիզմարգլարդ վէ Կօրչագօֆլուգ իտէրէք, սատթլարճա տիլինէթտիրիպ հինտի կիպի գատարմագտա տբրլար։ Լաքին, պունատատա զիեատէ զարիպի վար տբր, պու թարզ ատատմլար, պիր զազէթատա, պիր էֆքեարընն վէ եախօտ պիր հավատիսին, գրբգ տէֆա, էլլի տէֆա, եիւզ տէֆա վէ իբի եիւզ տէֆա, վէ պէլքիտէ պին տէֆա եատան վէ եանլարը եազրմագտա օրմասընը, պիզզաթ քէնտիլէր կէօզլէրիյլէ կէօրտիքլէրի, վէ թէճրիպէլէրիյլէ պիլտիքլէրի հալտէ, եինէ ֆէրատտը կիւնիւ եազրատա եաշանա հէմ ինանմագտա, վէ հէմտէ ինանմագ իտթէմէքտէ տիրլէր։

Հէր եէրտէ վէ հէր միլլէթտէ, վագտա, պէօյլէ ատատմար պուլունմագտա տբրլար, լաքին, շունա էսէֆ իտէրիզքի, միլլի սայիրէեէ նիսպէթլէ, պիզտէ պունլարընն ատերը բէք զիեատէ տիր, շէօյլէ քի, պիզտէ, Պիզմարգլարդ վէ Կօրչագօֆլուգ ատթմագ իտթէմէեէն, վէ հէր շէյի պիլմէքլիք սատմագտա օլանլարընն պինտէ պիրի պիլէ, պիզզաթ քէնտի տէվլէթի, քէնտի միլլէթի, քէնտի մէմլէքէթի, քէնտի միլլէթճէ իտարէսի վէ կիտիշի, վէ հաթթա քէնտի մահէլլէսի, քէնտի քիլիսէսի վէ մէքթէպի, վէ պիր ազ տահա իլէրու կիտէրէք տէյէպիլիրիզ քի, քէնտի խանէսի վէ ֆամիլեատը վէ եվլատը հագգընտա պիլէ, պիր մալիմատը լաեըզ տա վագըֆ պուլունմագտա տէյէլ տիր, մէրագ իտիպ-

տէ անլամպաս տէյլի տիր։

Կէյլիլիմ չիմի մէվզուի պահսը-մբզա, եանի միլէթճէ հալիմիզէ։

Պու պէնտի եազմադ իչին, իւչ կիւն տիւր, պիր չօգ տէֆա, գա-լէմիմիզի էլէ ալտըգ պըրագտըգ, նէ՞ եազաճաղըմըզը, վէ նէ եօլտա պաշլաեաճաղըմըզը շաշըրտըգ, չիւն-քի, նէ ֆիքրիմիզ սէրպէսթ տիր վէ նէ տէ գալէմիմիզ, հիչ պիր շէյ եազմաեըզ։ վէ եախօտ աչըգ թա-պիր իլէ սէօյլէյէլիմ, եազմաեա գօրգմադտաեըզ։ քիմտէ՞ն, տէվ-լէթտէ՞ն մի, հիւքիւմէթտէ՞ն մի, հա՛շա, հիւքիւմէթճէ տէրքեար օ-լան գալէմ սէրպէսթիկի, պիզճէ միգտարի քիֆայէտէ պուլունմագ-տա տըր, եա չիմտէ՞ն գօրգմագ-տաեըզ, խարիճտէն պիր տիւշմէն-տէ՞ն մի։ հա՛շա, օ տա տէյլիտիր-իլա պիզզաթ, քէնտի խըմէթ իթ-տիկիմիզ էհալիմիզին իչին, պիր գաչ սէնէտէն պէրու, պիր թագըմ ի-մատակ չարլաթանլար իլէ, պիր թագըմ տախ խօտպին վէ ճահիլ մենծ աղալարտան գօրգմագտա-եըզ, չիւնքի պունլար, էօյլէ պիր պարպարլըգ իճրա իտէպիլմէքտէ տիրլեր քի, էն պիւյիւք պարպար-լար վէ գալըմլար պիլէ։ օլ տէրէ-ճէսինի, չիմտիյէ գատար տիւշիւ-նիւպ իճրա իտէմէմիշլէր տիր։ մե-սէլա, գազէթանըն վէ եախօտ քի-թապըն պիրինտէ, քէնտի էֆքեար-լարընա գարշը պիր շէյ կէօրտիւ-լէ՞ մի իտի, անինտէ, եա Գալա-լէ՞ր մի էտի Ալի բաշա խա-թատա Մէհէմմէտ Ալի բաշա խա-նընտա, եա Դատրքէօյիւնտէ, վէ եախօտ Պէյօղլուտա, անինտէ պիր օճագ թէչքիլիյէ, մէգքիւր եազը-լան շէյ, հէր նէ գատար տա տա-հիհ օլտա, եինէ օնա խթէտիքլէրի կիպի պիր ըէնք վէ պիր շէքլ վի-ըէրէք, խալգա օգութտուրմամա-նընն եօլունու տիւշիւնմէքտէ, վէ [illegible] կիճէ տախի ֆէնէր իլէ, գաբու գաբու, խան խան, մաղազա մա-ղազա վէ տիւքքեան տիւքքեան պիզզաթ քէնտիլէր կէզմիքտէն պաշգա, պիր չօգ տա տալգամուգ-լար վէ չանագեալաեըճքլար չէգտ-բարագ, ղէվալը էհալիեի իղֆալ իթմէքտէ, վէ օգումամագլըգա գանաքրմագտա տըրլար։

Էկէր պու պարպարլըգտան, գա-լէմ սահիպինէ, անճագ բարաճա, վէ եախօտ հագարէթճէ պիր զա-բար տօղաճագ օլա, օնտա պիր պէյիս եօգ տուր, օլ վագըթ, հէր միլլէթինէ խալիսանէ խըտմէթ իթ-մէք վէ տօղրուեուսէօյլէմէք մերա-լիկինի տեր իւհտէ իտէն վէ հէր ֆէտտաքեարլըգը կէօզէ ալան գա-լէմ սահիպի, պիր գաչ սահիհ աղ-գատեր վէ քեամիլ զաթլար վէ տօսթլար ոայէսինտէ, քէնտի թա-ըիգինէ տէվամէ միւգթէտիր օլա-պիլիր, վէ միրաաք հուսուսինիտէ, եանի եազարըղընըն օգուտտուղունու, վէ միլլէթինէ պիր խըտմէթ իտէ-պիլտիկինի կէօրտիւքճէ, միւքեա-ֆաթընը ալմըշ օլուր, թէսէլլի պու-լուր, վէ շէվգ ու զայրէթի ար-թար, վէ պինատէն ալէյհ տահա զիեատ ֆէտտաքեարլըգա գալգը-շըր։ հալպուքի, եազարըղընը օ-գութտուրմատըգլարը կիպի, թա-պախլէյէ էմէկի, զահմէթի, վէ մէսարիֆի պօշա կիտէր, քէնտիտէ մէյեուս օլուր, քէնտույէ զայրէթ վիրիպ վէ իմտատ մուավէնէթ ի-տէն զաթլարտա մէյեուս օլուրլար։

Էվվէթ, սահիհէն միլլէթիմիզի սէվմէքտէ օլան զաթլար, իշթէ սիզէ պիլա ըիեա խապէր վիրիրիզ քի, պիր պէնտ եազմադ, վէ քէնտի միթալատըզը պէեան իթմէք ի-չին, ճէսարէթ իթմէք, եանի էօյ-լէ պիր թագըմ ճահիլ, խօտպին, վէ միթէատիպ, վէ մէտհ ու ոէ-նա սիլենիճի քիւչիւք եիրէքլի մենծ աղալար իլէ ուղրաշմագ իս-թէմէսիկիմիզէ, իւչ կիւն տիւ-շինիւպ թէրէտտիւտ իյէտիքտէն սօնրա, եինէ զայրէթի միլլէմիզ, նէֆրէթի մալիմէմիզէ պիր արալըգ զալէպէ իյէտիկինտէն, պիր գաչ լագըրաը իթմէքլիկէ գարար վիր-միշիզ տիր։ (Եարը)

ՆԻՑՏԻՏԻՆ ՄԷԹՈՒՊ Ի ԴՈՒՐԱՄԱՏԵԱՑ

Ազգային բաղմահմտաւ վարժապետներէն Դերվիեան էֆէնտիի սգալի մահն ցաւի և սգոյ մէջ ընկղմեց մեզ. Հանգուցեալն «վարժապետութեան» վրայ գրած յօդուածներն մեծ յոյսեր տուած էին մեզ ապագային համար. առողջ ուղեղ մը և առողջ գլուխ մը որ ճշմարիտ դրագէտներ պիտի յարուցանէր և ոչ ճռնչող իմաստակներ. փառք էր Հայ պաշտօնակցաց խմբին և ահա այն ևս նահատեցաւ այս ըլլալ չի՛ղաւ շնորհիւ Նիկոլի երկրորդի. որ Լեհաստանի Նիկոլին պէս իւր թիկունքը առած զՀռովմ ճիզուիդութեան գաղտնի մեքենայութիւններ կ'լարէ Հայ երիտասարդաց։

Ճիզուիդներու նֆէեաչէ թարգմանը՝ ալ առանց խպնելու և կարմրելու դեռ ծայրայեղ կանուանէ. Պրավօ՛, աղէկ ուսած են ասոնք իրենց դասերն։

—Կարծես անէծք կայ այս աղգին վրայ որ երկու տարիէ ի վեր մահը իւր կիրթ և գործօնեայ անդամներն կը իլէ. դեռ անցեալ տարուան հինգ Հայ բժշկաց ցաւը չմոռցած, ահա երեք եւս Տ.Տ. Իսկեան, Տ.Տ. Մ.Օզեան և Տ.Տ. Յարութիւնեան, նաև այլ ընդ որս և Ա. Առատուրեան խլուած են. գթա Տէր, այս աղգին վրայ։

—

Ամսոյս 16/28ին Իրիկուան ժամը 1ին քաղաքիս մէջ հրդեհ մը պատահեցաւ շուկան, ի սկզբան խիստ սոռեալի էր, այնպէս որ բոլորովին յոյս չկար բոլոր շուկային խանութներուն հրոյ ճարակ ըլլալուն, բայց ժողովրդեան ջանքը երկու ժամու մէջ հրդեհին առաջն առնուեցաւ. կամիլ մը ջուր չկար կրակն մարելու, անոր համար ուրիշ միջոցներ ձեռք առնուեցան։ Յառաջներն լրագրաց մէջ կը կարդայինք ջրոյ նուազութիւնը, բայց մենք ալ տեսանք հիմա, այնպիսի ժամանակներ կուգայ որ ամեն աղբիւրն ալ ցամքած են, պատճառն ջրոյ նուազութիւնը չէ, մարդու և միջոցի նուազութիւնն է։

—

Քաղաքիս մօտ Օրթաքէօյ գիւղն Զէրքէս մը իւր ձին թուրքի մը խոտը [illegible] գրաքդրատեալ, ապ քալսիրա Զէրքէսն դաշոյնի երեք հարուածներով խեղճ մարդը շնչասպառ կ'ընէ. սճրագործը ձերբակալուելով տասն և հինգ տարի բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։ Նամուսը՝ Զէրքէսներու համար այսպիսի մանր սճիրներու ընդդէմ չկայ։

—

Նէվշէհիրի մէջ Թուրք մը իւր կնոջ բարկանալով, կապինով մը խեղճ կինը կտոր կտոր կ'ընէ, և կը խոստովանի իւր սճիրը ցուցնելով կացինին կոթն. բայց երբ հոս բերուեցաւ, բոլորովին ուրացաւ և բոլոր դատաքննական հարցմանց «պիլմէմ» բսելէն զատ բան մը խոստովանած չունի. կ'ըսուի որ մշանջենաւոր բանտարկութեան պիտի դատապարտուի։

—

Դարձեալ ուրիշ դատ մ'ալ տեսնուեցաւ որ հազուագիւտ չէ այս երկրին համար. Թուրք սրիկայ մը երկու ամիս յառաջ իւր դրացիներէն միոյն այդին գողութեան կ'երթայ, այգւոյն տէրն գողը փախցնելու համար քար մը կը նետէ և քարն ալ գողին գլուխը կը վիրաւորէ. գողը այս օրերս բողոքեց թէ «փողոցէն անցած ատենս գլուխս վիրաւորեց, այս ինչ այն ինչ մարդիկ ալ վկայ են». այդպէս տէրն վկայ չունէր, քանզի եթէ մարդ գտնուէր, հարկաւ գողը չէր համարձակեր երթալու. վասն որոյ շաբաթ մը բանտարկութեան և տուգանաց դատապարտուեցաւ։ — Մենք կը զարմանանք միայն անոր որ դատարանը չվարձատրեց այս սրիկայ–գողն։

—

Քաղաքիս բոլորտիքն գանուող աւազակներէն 10 հոգի ձերբակալուեցան։

—

Յայտնի է որ այս կողմերն մարախ կար բազմաթիւ, բայց այս անգամ մեծ ուրախութեամբ կ'տեսնենք որ երամներով դարմ (սըղրճըդ) ցրուած են ամեն մարախ գտնուած տեղեր, պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, մինչեւ ցայժմ կառավարութիւնը 1,850,365 օքա հաւկիթ ժողված է բոլոր վիլայէթի մէջ, 1882ին պիտի յիշատակեր այս թիւը և բոլորովին սեպհական ասմունք։ Յայտնի՛ որ պիտի հատուցանեն գաւառակաց ճճիք, մանաւանդ թռչնոց միջոցաւ։

—

Դեռ չլրացուցած կը խնդրեմ որ Մանդուսէի պատուարժան ընթերցողք, գիս ուրիշ լրագրաց խոշորէրէ մեխոսներէն չկարծեն. քանզի ես շիտակը կը խօսիմ, կը գրեմ և սատրագրութիւնս ալ չեմ պահեր։ Յուսամք որ Մանդուսէ ալ գոհ լինելով այս տեղեկութիւններէ, կը հրատարակէ մեր գրութիւնները, որոյ վասն կանխաւ կը մատուցանեմք մեր շնորհակալութիւնն։

Մնամ անձնուէր Ձեզ

Վ. Յովհաննէս Յակոբեան

Նիւյորք, 1881, Դեկ. 18/30

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

Նասրլ քի պիլտիրմիշ խտիք, պու մէքթուպատան սօնրա ալտըգըմըզ պիր մէքթուպ կէլէն հաֆթա հէր նէ գատար տէրճ իթմիշ խսէք տէ, պունտա տախի մէքթէպլէրճէ վէ սայիր մուխտէլիֆ պուլունուղունտան, տէրճինէ լիզում կէօրմիշիզ տիր։

Միւէլլիֆ,

Միլլէթիմիզ կէրէք գըզ կէրէք էրքէք չօճուգլարընա մախսուս օրան մէքթէպլերի իւղերինէ էմնիմիշ օրտուղումուզ մուխթալիֆ ա-խիրէ, մէմնուն օլունաճագ տէրէ-ճէտէ օլմահըզ (1), Միսացեալ ընկերութիւնուն նօգթայի նազարընա ալդա էշէտտի լիզում կէօրիւրիւզ. կէչէնքի մէքթուպումուզտա մէր-հում Սանտալճեան էֆէնտինին մանէթթէէսուի վէֆաթը վուգուս պուրմուշ իսէ տէ, մէքթէպլերին եինէ օլտուգճա քէնտի հալի սա-պլըգընտա հիւսնի ճէրէեան իթմէք-տէ օտուղունտան պահս իթմէքտէ խոսիք, հալ պու քի, վագթըն միւ-բուրիյլէ, պիր խայլի թէպտիւ-լաթ պաշ կէօսթէրմէէ պաշլամըշ-ըր, վէ հագիգատէն, մէրհումու միւմանիլէյհին զայպուպէթի էպկ-ատինին պէօյիւք պիր զայպ օլմագ իւզրէ, թէլագրը լաղըմ կէյէճէ-կինի, հալը հաղըր, իմանէլէրիյլէ թատիգ իթմէքտէ տիր, «պաշըզ պիր վիճուատին հարէքէթ իթմէսի մուհալ օլտուղու կկիպ» իտտրէսի-նէ մուգթէտիր պիր միւսիրին թահթէր իտտրէսինտէ պուլունմա-ճըզ, բէնտի հալինէ պրագրըմըզ պիր մէքթէպին իլէրու կիթմէսի-քտէն մատատա կիթմէքճէ հալինտէն տահա զիեատ թէնէղղիւլ իտճէ-կի մէյատատա օլտուղունտա պինա-յէն, պու հալ իլէ, մէվճուտիյեէ.

(1) Սօնրաքի մէքթուպատա, պու իչին էքէյիճէ սըրասընա գօնուլմուշ օլմասը հավատիսի, մա մէմնունիյեէ պիլտիրիմիշ իտի։

(136)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

տիկինտէն, զէվալը չօճուգ, իքի գըլըճ տրասընատա գալմըշ պուլունան պիր պիչարէ կիպի, մէղքիր ֆամիլեատա տուշղուլար վէ հիսապլար իլէ, պիր տէ Լէօբոլ հադգընտա գալպինտէ տօղմուշ վէ հիւքմէ պաշլամըշ պուլունան մուհապէթ պուլունմագտա իտի։

Մէրգուսմէ, Լէօբոլուն քէնտիսինէ նէ գատար զիեատէ մուհապէթ պաղլատա, օլ գատար զիեատէ տիւշարը թէհլիքէեէ տիւշար օլատաղընը պիլտիկինտէն, հէմ մէրգուսմու մէղքիր թէհլիքէտէն գուրթարմագլըզը, վէ հէմտէ, էօյլէ սուրէթի զահիրէտէն պիր վազիֆէսիզլիք կէօսթէրէրէք, մէրգուսմուն աթէշի աշգընը, տահա զիեատէ տլէվլէնմէքլիքտէն մէնն իյլէմէքլիկի տուշինմէքտէ իտի։

Մէրգուսմէ, պիլա թէրէտտիւտ, օլ պատատ լաղըմ կէլէն ֆէտտաքեարլըգը եարմագլըզա, քէմալ մէրթէպէ մէրալիք վէ խալիսէթ իւզրէ հազբր պուլունմագտա վէ չալըշմագտա իտի։

Լէօբոլ արատան պիր կիւն կէչտիքտէն սօնրա, հէր աշգ ու սէվտաեա միւպթէլա օլանլարա մախսուս օլտուղու սուրէթտէ, քէնտի ճէնանէսինի կէօրմէք արզուսույլա, Սէնթ–Ուէն քէօշկիւնէ թէքբարէն դօշուպ կիթտի իսէ տէ, մէրգուսմէ սախթէ օլարագ պիր աղնամիզամ օլմասընը պէհանէ իթտի, վէ աչաղը սոլտնա ինիպ տէ զէվալը չօճուգ իլէ կէօրիշմէք իսթէմէտիր։

Պու հալ, իքի իւչ կիւն պէօյլէճէ տէվամ իյլէտտի։

Դօրտ, հէր կիւն, էօյլէտէն սօնրա, խաստէթէն պիր ատամ կէօնրա, խաստէթէն պիր ատամ կէօնրա, եինէ քէնտի քէօթրիմ-լիկիւնտէ այնի հալտէ պուլունմագտէ օլան Մարսիալը քէյֆինի սիւալ իթտիրմէքտէ իտի։

Հալպուքի Մարսիալ, քէմալի սապլըրսըզլըգ իւզրէ, Բընէ Մարթիֆէնին, Դօրանընն հագգընտա թահսիլ իտէճէկի վազուֆիյէթի սահիհէ իլէ, Դարկիսթթա իլէ Կուաեանիլատա եազըլան մէքթուպլարընն ճէվապլարընտա պէքլէմէքտէ իտի։

Արատան իւչ կիւն կէչմիքտէ, Լիօնէլ պիզզաթ, Բօշէ սօգաղընտա, եինէ Մարսիալը կէօրմէկէ կիթտի։

Բօզ իսէ, Մարսիալն, մէրգուսմ Լիօնէլ Վարթէն հագգընտա, Մարսիալ թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ պուլունան շիւբհէեէ տալա էհէմմիյէթի վիրմէք խոթիմէտիկինտէն պաշգա, մէրգուսմ կիպի պիր շիք վէ պիր տիլպէր տէվգանլրեարտա ճանը բէք սէվմէքտէ օլտուղունտան, քէմալի հիւրմէթի իւզրէ գապալ իյլէտի։

—Մանսիէօ Վարթէն, նի՞չին պէօյլէ կիճ կիճ թէչրիֆէ թէնէղղիւլ տիկինտէն, զէվալը չօճուգ, իքի գըլըճ տրասընատա գալմըշ պուլունան պիր պիչարէ կիպի, մէղքիր ֆամիլեատա տուշղուլար վէ հիւսապլար իլէ, պիր տէ Լէօբոլ հադգընտա գալպինտէ տօղմուշ վէ հիւքմէ պաշլամըշ պուլունան մուհապէթ պուլունմագտա իտի։

Մէրգուսմէ, Լէօբոլուն քէնտիսինէ նէ գատար զիեատէ մուհապէթ պաղլատա, օլ գատար զիեատէ տիւշարը թէհլիքէեէ տիւշար օլատաղընը պիլտիկինտէն, հէմ մէրգուսմու մէղքիր թէհլիքէտէն գուրթարմագլըզը, վէ հէմտէ, էօյլէ սուրէթի զահիրէտէն պիր վազիֆէսիզլիք կէօսթէրէրէք, մէրգուսմուն աթէշի աշգընը, տահա զիեատէ տլէվլէնմէքլիքտէն մէնն իյլէմէքլիկի տուշինմէքտէ իտի։

Մէրգուսմէ, պիլա թէրէտտիւտ, օլ պատատ լաղըմ կէլէն ֆէտտաքեարլըգը եարմագլըզա, քէմալ մէրթէպէ մէրալիք վէ խալիսէթ իւզրէ հազբր պուլունմագտա վէ չալըշմագտա իտի։

Լէօբոլ արատան պիր կիւն կէչտիքտէն սօնրա, հէր աշգ ու սէվտաեա միւպթէլա օլանլարա մախսուս օլտուղու սուրէթտէ, քէնտի ճէնանէսինի կէօրմէք արզուսույլա, Սէնթ–Ուէն քէօշկիւնէ թէքբարէն տիր Բօզ, քէնտիսինին տախի տատվէթի օլունմասընը հատատէն զիեատէ արզու վէ հատէտ իտէր իտի իսէ տէ, —Նասրլքի սէպէպի զօլայճա ֆէհմ ու տէրք իտիլէպիլիր, — մէղքիր արզու վէ հատէտինի իզհարա ճէսարէթ իտէմէտի։

—Լաքին, զանն իտէրիմ քի, — տէտի Լիօնէլ, քէնտի դօրսէսի պրթընատա սինէսի վուրմագտա օլան Բօզուն եիւզիւնէ պագարագ, — էվվէթ, զանն իտէրիմ քի, ազիզիմ մատամ, սիզի մէղքիր զիեաֆէթ թէչրիֆ իթմէքլիքտէն մէնն իտէճէք հիչ պիր սէպէպ պուլունմագտա տէյիլ տիր . . . —սիզտէ թէչրիֆ իթտիկինիզտէ զիյնէթիմիզին պիր ըէֆլագը օլաճաղընընզտան պաշգա, ֆէրտասը կիւնիւ պուրա-եա ավտէթինիզտէ տախի, բէտֆէյի կէօրսիւրէրինիզի, պիրեր պիրեր նագլ ու պէեան իյլէտիկինիզ հալտէ, Մ. Մարսիալ իչին, բէք կիւզէլ պիր էյլէնճէ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .։

Բօզ Պօնշանընն եիւզէրի, պու լոգըրտը իւզերինէ գալպինտէ հիսս իյլէտիկի սէվինճտէն, գբգարմատա պաշլատաբլար։

Մէրգուսմէեի տախի տավէթ իյլէտի, — վէ զամէն կուսթօսունա ուլղուն պիր շէյ օլտուղունտան, ասլա իպրատա պիլէ հաճախ գալմագըզընն գապալէ միւսարատթ իտէճէկի աշիքար իտի։

—Ամիգիմ, մանսիէօ Վարթէն, սահիհէն բէք սէվիմլի վէ բէք տիլ նիւազ պիր զաթընընը,— տէյի ճէվապ վիրտի մէրգուսմէ խոսթէ, —հիչ շիւբհէմ եօգ տուր քի, զէվալը քէյֆիսիզիմիզ, զաթընընը կէօրտիւքճէ, բէք մէմնունն օլմազատա, վէ քէնտույի մէսուտ ատատ կյէմէքտէ տիր։

—Ամիգիմ մատամ, ատֆվընընզը տիլէրիմ, —տէյի պաղբրտը մէրգուսմէ, —հիչ շիւբհէմ եօգ տուր քի, զէվալը քէյֆիսիզիմիզ, զաթընընը կէօրտիւքճէ, բէք մէմնունն օլմազատա, վէ քէնտույի մէսուտ ատատ կյէմէքտէ տիր։

—Ամիգիմ մատամ, ատֆվընընզը տիլէրիմ, —տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ, —պու կիւնէրատէ տասթամլարընա պիր ուֆագ դիեաֆէթ վիրմէքլիք արզուսինտէ պուլունուղումատան, անընն հագբրընընզ մէշղուլ պուլունմագտաեըմ, շէօյլէ քի, վագթիմ ասլա միւսատատ իթմէքտէ տէյիլ տիր։

—Պիր ուֆագ զիեաֆէ՞թ մի վիրէճէքսինիզ, —տէտի Բօզ, մէյատանը մուհարէպէտէ թրամբէթա սէսինի իշիտէրէք գուլագլարընը տիքէն պիր տի միսիլլու, գուլագլարընը տիքէրէք։

—Էվվէթ . . . սատէ սուրէթտէ պիր ճէմիյէթ . . . պիր նէվի քէօյ սէֆասը . . . —Եալընըզ էլի տիթմըշ նէֆէր էվվթատան իպարէթ օ-լաճագ պիր էյ . . . —Աշուրի մէրթէպէ էսէֆիտէրիմ քի, իշպու կէչիճի օլան մէլուն քէյֆիսիզլիք իսթէ կէլտիկինտէն, Մ. Մարսիալն թէչրիֆինտէն մահրում պուլունաճաղըզ։

—Պիթթսպի Մ. Մարսիալ տախի քէնտի թարաֆընտան, էօյլէ պիր իդպալ ու էրէֆէ նայիլ օլմասընընտան տօտրը թէէսուֆ իտէճէք տիր . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ, քէնտիսինին տախի տատվէթի օլունմասընը հատատէն զիեատէ արզու վէ հատէտ իտէր իտի իսէ տէ, —Նասրլքի սէպէպի զօլայճա ֆէհմ ու տէրք իտիլէպիլիր, — մէղքիր արզու վէ հատէտինի իզհարա ճէսարէթ իտէմէտի։

—Լաքին, զանն իտէրիմ քի, — տէտի Լիօնէլ, քէնտի դօրսէսի պրթընատա սինէսի վուրմագտա օլան Բօզուն եիւզիւնէ պագարագ, — էվվէթ, զանն իտէրիմ քի, ազիզիմ մատամ, սիզի մէղքիր զիեաֆէթ թէչրիֆ իթմէքլիքտէն մէնն իտէճէք հիչ պիր սէպէպ պուլունմագտա տէյիլ տիր . . . —սիզտէ թէչրիֆ իթտիկինիզտէ զիյնէթիմիզին պիր ըէֆլագը օլաճաղընընզտան պաշգա, ֆէրտասը կիւնիւ պուրա-եա ավտէթինիզտէ տախի, բէտֆէյի կէօրսիւրէրինիզի, պիրեր պիրեր նագլ ու պէեան իյլէտիկինիզ հալտէ, Մ. Մարսիալ իչին, բէք կիւզէլ պիր էյլէնճէ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .։

Բօզ Պօնշանընն եիւզէրի, պու լոգըրտը իւզերինէ գալպինտէ հիսս իյլէտիկի սէվինճտէն, գբգարմատա պաշլատաբլար։

Մէրգուսմէեի տախի տավէթ իյլէտի, — վէ զամէն կուսթօսունա ուլղուն պիր շէյ օլտուղունտան, ասլա իպրատա պիլէ հաճախ գալմագըզընն գապալէ միւսարատթ իտէճէկի աշիքար իտի։

—Ամիգիմ, մանսիէօ Վարթէն,

թի իլէ մէսրուբ օլտուղումուղ մէք թէպին, իլէրուտէ մահվը սատէ. մանթընա տախի օղրամագլըղ դօր. զուսունտան, պիր տիւրլիւ քէն. տիմիզի ալամամագտաեըզ. պու կիւնքի կիւն զըզլարա մախսուս օ. լան մէքթէպտէ իւչ եիւզիւ միթէ. ճավիզ զըզ թալեպկեանը պուլու. նուպ, պունա մուղատիլ իսէ եա. լընըզ իքի միւաէրբիսէ գատընլար իլէ, պիր տէ կառավարիչ զատրն պուլունմագտէ տիր. մէրզումէ վարժուհիլէրտէն պիրիսի, եանի էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա խօճասը օլան Ազատի հանըմ, չօճուգլար. տան անճագ գըրզ զատարընը լա. եըզը վէչհ իւղրէ իտարէ իտէպլի. մէքտէ, վէ պագը զալան իքի եիւզ ալթմըշ չօճուգլարը տա, պիր թէք վարժուհի, եանի էրմէնիճէ, վէ էլ իշի հօճասը պուլունան Վառվարէ հանըմ իլէ, քիւչիւք չօճուգլարա տէրս վիրմէքտէ օլան Ատանալը կառավարչուհի Թագուհի հանըմ իտարէ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր. պու հալտէ, միամիլէյհա Ազատի հանըմ իշին, մէզքիւր գըրդ չօճուգլարընը իտարէսի եալը. նըզ պաշընա օլտուղու հալտէ, պիր պարը ազիմ տայրմասը լաղըմ կէ. լիր իքէն, տիկէր հանըմլար մա պագը իքի եիւզ ալթմըշ չօճուգ. լարը, հէր նէ զատար, սան նէ. ֆէսլէրինէ զատար չալըշարագ ի. լէրու կէօթիրմէքտէ իսէլէր պիլէ, պունանն տէմամը միմքին մի տիր. պու հալէր վէ պու թարիգլէրլէ, իլէրուտէ նէ սէմէրէ հասըլ օլապի. լէճէկինի, զէվաթը համիյէթմէն. տանընը, միպանը միւտագգըմանէ. լէրինէ պըրագըրըզ. քէզալիք, էր. քէք չօճուգլարընա մախսուս մէք. թէպլէրիմիզատէ տէօրթ եիւզէ զա. ըրպ չակիրտանա մուղատիլ իւչ խօճա, վէ իքի կառավարիչ պու. լունմագտա տըր քի, պու տա օ պիրինտէն ֆազլա պիր չէյ տիմէք տէկիլ տիր. մախսուսէն պիր տե. սուչ պուլունմամտընտան, վէ խօ. ճակեանընը գըլէթինտէն, տախիլի մէքթէպտէ, կէրէք թէտրիս վէ թէ. տէրբիս, վէ կէրէք թալիմ ու թէր. պիյէի տթֆալ իշին լազըմ կէլէն նիղամտըր. հիւանի տուրէթլէ իյֆա օլունմաեըզ, գիթթատպի գլագիրի. կինէ կիտիրմէքտէ տիր. մա հէղա պունուն իշին, վարժատպա վէ վար ժուհի էֆէնտիլէրէ վէ հանըմլարա պիր կէօնա գատահաթ պուլամա. եըզ զաթէնմիւմանիէ հիւմիւն մաաշ. լարը, ալթը մահատան պէրու թէ. տախիլատ պըրագըլարագ, պիր աղչէ եիւզիւ կէօրմէմիշ օլտուղլա. ըը հալտէ, եինէ ճահաբ էլտէն պըրագմամբշլար տըր։ Վէ շէհրի. միզ Քաղաքական ժողովու. մուզուն շու գայտըզըզընա թէէս. սի ֆիւմինզէ պէրապէր, պու կի. տիշլէ հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օ. լամաեաճաղընը թէքրար վէ թէք. բար պէեան իտէրիզ (¹)։

Իմտի, պէտահէթէն կէօրմէքտէ օլտուղմըզ վէ անճագ էշի տիրա. եէթ պիր տեսուչըն իղամը, վէ շիմ. տիքիլէրին պիր իքի միսլի ալիմ վարժագտա վէ վարժուհիլէրին թէզ եիտիլէ միւնատֆի օլապիլճէք օ. լան շու ույղունտուզ կիտիշի, պիլ մէճպուրիյէ, ընկերութիւնը մէզ. քիւր միւտիրանընագարը տիգգատ. լարընա թագտիմ պիրլէ, օլ պագ. տէ պիւյիւք պիւյիւք հիմմէթլէրի. նի պէքէրիզ։

(Ցեվմ)

ԻԼՄԻՅԷ

ՏԻՆԵԱ ԻԼԷ ԱԵՐՆ ՄԻՒՆԱՍԷՊԱԹԸ

Իպթիտաի իսլյգ ամթատ, տիւնեա

(¹) Պիզ տէ էսէֆ իտէրիզ քի, Միացեալ ընկերութիւն իշին, մէքթէպլէրէ չէյլէ պագըեօր պէյլէ պագըեօր տէյի, եիւզէրճէ մէտհ ու սէնալէր օգուտնմագ. տա իքէն, Ատանա կիպի, քէնտի մէսա. ռիֆի բարասընը քէնտիսի վիրմէքտէ օլան պիր չէհրի ազիմին մէքթէպլէրի պիլէ, շիմտիյէ զատար պու սէֆիլ հալտէ գալ. մըշ տըր . . .։

զամընատա թութուպ ալտանարագ, շեյվէ մէ ճիրմէսինի տահա զիեատ թէքսիր պիրլէ,

—Խայր . . . պիկպահի օլամազ, խայր . . . միմրին տէյիլ տիր, խայր . . . պու զէվալը վէ չարեա. նը հիրմէթի ու բիայէթ քէյֆսի. զէ, էօյլէ ագշամտան տապահա զա. տար եալընըզ պըրագըպ տա, քէն. տիմ իսէ կէլիպատ զէվկ ու սէֆա. լարա տալամամ . . .։

—Օտա ուշագը, տիզին եէրինի. զէ պագար գանիրբը, վէ զայպա. պէթինիզին եէրինի տօլտուրուր . . .։

—Ա՜հ, հէր նէ տէ օլսա, օլա. մազ, պէնիմ պագրշամ կիպի ճան տան վէ տիզգ տիլը օլամազ . . .։

—Ճիւբհէսիզ, ֆագատ, պու. ճիւմլէ իլէ տախի, կէօրիհիչէ նէ. զարէն, մէրզումտա էֆէնտիսինի ըէք սէվմէքտէ վէ ամբմագտա օլ տուղունտան, հիչ չիւբհէմ եօգ տուր քի, հիչ տէյլի իսէ պիր գաշ սատթ իշին սիզին եօգլուղունու. զու պէրլի իթմէզ մի բիմ պէտ պա. գապիրիր. վէ պունտանտա գամի. նաղար, էօյլէ տապահտան ադշա. մա զատար, վէ կիճէլերիտէ թա սատգահ օլունճա պիր խատթա ա. նընտա պէ.բլէմէ բրի.քատ, տաեանը. լըը չէյ օլմատըգընը, վէ պու պագ. տէ սիզին թարաֆընըզտան զուհ. ըա կէլմէքտէ պուլունան խաղխէթ վէ ֆէտտաքեարլըզը, Մ. Մարսիալ ըէք ալէա պիլիպ վէ թագտիր իյ. լմէքտէ օլտուղունտան, էօյլէ կէ. լիպ պիր գաշ սատթ էյլէնիպ տէ. ֆիզամ իտէճէկինիզի իշիմտիկին. տէ, պիզզաթ քէնտիսինին տախի մէճմուն վէ մէսրուր օլաճաղընտա շիւբհէ ճայիզ տէյլի տիր . . .։

—Սահիհէն էօյլէ օլմասընը մէէ. մուլ իտէ՞բմիսինիզ, Մ. Մարսիալ մէճմուն օր՞ըմու. ճաճապա։

—Հայ հայ, սիւալ իտիպ պա. զընըզ . . .։

Բօզ հէման մէրզումա սիւալէ միւտարատա պիրլէ,

—Նէ՞ տէյմիսիզ, Մարսիալ, Մ. Վարթրն թարաֆընտան, պէրայի լութֆ ու հիյմթ զուհուրա կէլ. մէքտէ օլան իշպու զիեաֆէթտա. վէթինի գապալը ճէտարէթ իտէր իսէմ, հօշնուտ օր՞ըմուսունուզ, —տէսի։

Մարսիալ իւչ քէրրէ կէօզէրինի աչըպ գարատրընտան, էվվէթ տիմէսի անլաչըլը։ (¹)

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼԻՆ
ՃԻԼՏԻ ՍԱՆԻՍԻ ԽԻԹԱՄԸ

(¹) Նասըլքէ մալիմ տուր, պու քի. թապընը Ֆրանսըզճասը պէշ ճիլտէ թագ. սամ իսիլմիշ օլուպ, վէ իշթէ պու կիւն իսէ իքինճի ճիլտի պիթմիշ օլտուղունտան, արթըգ իւշինճիւ ճիլտինէ, Ծնունդ. տան սօնրա, բազար իրթէսի կիւնիւ մուպաշիրէթ վէ տէվամ իտէճէկիզ տիր։

Շունու տախի պիլմանատպէ զէքր ու իշար իտէ՝ իզ քի, պու քիթապընտա Թաթ. լը եէրլերի, Թապիթիյէ իլերու կիտիլ. տիքճէ արթմագտա տըր։

Պու իքի ճիլտին Թէրճէմէսի, քիթապ շէքլինտէ Թապ իտիլերէք 7 ճիւզէ պա. լիլ օլտուղունտան, պէհէր ճիւզի պէշէր ղ. ա սաթըլմագտա տըր։

Ղազէթամըզա եէնիտէն պիր սէնէլիք ապոնէ եազըլան զաթլարա, մէկքիւր 7 ճիւզ տախի մէճճանէն իքրամ օլունա. ճագ տըր։

(¹) Նասըլքէ մալիմ տուր, պու քի. թապընը Ֆրանսըզճասը պէշ ճիլտէ թագ. սամ իսիլմիշ օլուպ, վէ իշթէ պու կիւն իսէ իքինճի ճիլտի պիթմիշ օլտուղունտան, արթըգ իւշինճիւ ճիլտինէ, Ծնունդ. տան սօնրա, բազար իրթէսի կիւնիւ մուպաշիրէթ վէ տէվամ իտէճէկիզ տիր։

Շունու տախի պիլմանատպէ զէքր ու իշար իտէ՝ իզ քի, պու քիթապընտա Թաթ. լը եէրլերի, Թապիթիյէ իլերու կիտիլ. տիքճէ արթմագտա տըր։

Պու իքի ճիլտին Թէրճէմէսի, քիթապ շէքլինտէ Թապ իտիլերէք 7 ճիւզէ պա. լիլ օլտուղունտան, պէհէր ճիւզի պէշէր ղ. ա սաթըլմագտա տըր։

Ղազէթամըզա եէնիտէն պիր սէնէլիք ապոնէ եազըլան զաթլարա, մէկքիւր 7 ճիւզ տախի մէճճանէն իքրամ օլունա. ճագ տըր։

Ամանաթ պիր զաչ միլիոն սէնէ միւտ. տէթ իչինտէ պու Թէպէտիւլա. Թըն վարդուլ մի հիմէմէլ տիր։

Ամատէ նազլը քէլամ օլուն. տուզտա, այ, պու կիւնքի կիւն արզտան ուզաղլանարագ, պու վա. սրթա իլէ աերն միւտտէթի չօղալ. մագտա օլտուղունտան, այ իլէ կիւն պէյինտէքի նիսպէթ տայիմա Թէ. պէտտիւլ իթմէքտէ տիր։

Այ, տիւնեատան պիր մըզտար ուզաղլանտըզճա, արզըն էմրա. ֆընտաքի տէվրինի իքմալ իտինճէ. եէ տէկին, արզըն քէնտի միհվերի իւզէրինտէքի տէվրի եիկիրմի էֆ. քիզէ Թէնէզզիւլ իթմիշ տիր։

Արզըն հարէքէթի տէվրիեէսի տախի ազամատա տէվամ իտէրէք, նիհայէթ այ պիր տէֆա արզըն էթ. րաֆընտա տէվր իտինճէեէ տէկին, արզ քէնտի միհվերի իւզէրինտէ եիկիրմի եէսի տէֆա տէվր իթմէք. տէ տիր։

Եիմտիքի Թէրթիպտա կէօրէ, քիւրրէյի գաձէր, արզըն էթրա. ֆընտա պիր տէֆա տէվր իտինճէեէ գատար, արզ միհվերի իւզէրինտէ եիկիրմի եէսի քէրրէ տէվր իթ. մէքտէ տիր։

Սուրէթի գահիրէտէ պու նիզամ պինլէրճէ սէնէ տէվամ իթմիշ, վէ նիչէ պինլէրճէ սէնէ տահա տէվամ իթմէսի մէյհուզ իսէ տէ, պունա. պէթին տապէթ վէ տայիմի օլաճաղը իհթիմալի եօգ տուր։

Էսկի զէմանլարատա օլան վուգուաթ նասըլ ճան ի սթիղրագ իսէ, վու. գուաթը միսթագպէլէ տախի օնես. պէթատ հայրէթմէնկիզ տիր։

Վուղուսախլարըն սըրա իլէ կի. տիշի, կէչմիշ ահվալին քէչֆինէ խատիմ օլտուղու կիպի, վէգատիի միւսթագպէլէյի տախի քէչֆ իտէ. պիլիր։ Պու հալտէ գամէր արզտան ուզաղլանըզճա, արզըն տախի հարէքէթի տէվրիեէսի ո նիսպէթ. տէ էքիլէճէք տիր, լաքին էքսիլ. տիկի էնտատէ, վուղուա կէլէճէք թէպէտտիւլթատան սարֆը նազար իլէ, եալընըզ նէթիճէսի նէեէ միւն. ճիրը օլաճաղընը միւլահազա իտէ. լիմ։ Իհթիմալ քի նիչէ միլիոն սէ. նէլէրտէն սօնրա, այէմին իհթիդա. մընա խալէլ կէլսին։

Իշթէ օլ վագրթ արզ իլէ գամէ. րին տէվրէրի թէքրար եէքտիկէ. րինէ եինէ միւտտի օլաճագ տըր։ Եիմտիքի հալտէ գամէր այլարը, եիկիրմի եէսի կիւնտէն իպարէթ իքէն, միւսթագպէլտէ եիկիրմի ալ. թը վէ տահա սօնրասը եիկիրմի պէշ վէ պու ուսլուպ իւզրէ նիհտաեէթ պիր այ իքի կիւն վէ էն սօնրա պիր կիւնէ ինէճէք տիր։

Իշթէ պու հալէ կէլտիքտէ, արզըն պիր եիւզիւ տայիմա տէրն զի. եասը.լա զիեարանճագ տըր, վէ կիճէ վէ կիւնտիւզ զիեաբ գամէր իլէ թէնվիր իտիլմէք կիպի պիր պախթիեարլըղա նայիլ օլաճագ ի. սէտ, ֆագատ արզըն գանդը նօգ. թատը օլաճագը շիմտիտէն բէք տէ թայնին իտիլմէզ։

Թաֆսիլաթը մէզքիւրեեէ նազա. բէն, արզ վէ գամէրին ուճու. վէ սօնու պիր ճիհէթտէ միւշապիհ օ. լաճաղը անլաչըլըեօր, շիմտի հէր իքի զէմանտէ արզըն նալընըզ պիր ճիհէթի գամէրէ նազըր պու. լունաճագ տըր։ Լաքին մէսէլէյէ տայիր ճիհէթտէն նազար օլունտուգտա, իքի նէթիճէ պէյտնտէ պիր պէօ. յիք իհթիլաֆ վար տըր։ Իպթի. տայի խըլյգ ամթատ այ իլէ կիւն ի. րիսի եէ.քտիկէրինէ միւտտի, վէ պէհէրին մըզտարը իւչէր տատթ. տան իպարէթ իտի։ Նիհայէթինտէ տախի այ իլէ կիւն եինէ եէ.քտի. կէրինէ միւտտի օլաճագ իսէ տէ, պէհէրի պին տէօրտէր եիւզ սատթ օլաճագ տըր։ Իշթէ օլ վագրթի գամէր, արզըն էթրաֆընտա 1400 տատթ տէվր իտէճէք իսէ տէ, արզ տախի միհվերի իւզէրինտէ 1400 տատթատա պիր տէֆա տէվր իտէ. ճէք տիր։ Թատիրի սախլրէ, միւս. թագպէլտէ կիւնէրին միւտտէթի, պիզիմ շիմտիքի կիւնիմիզին եի. կիրմի եէսի միրինէ միւստտի օլա. ճագ տըր։ Ալէմ, պու գատար տէ. վամ իտէր իսէ, նէթայիճի մէզ. քիւրէնին վուգուտա կէլէճէկինէ հիչ շիւբհէ եօգ տուր։ Լաքին պու. նուն վուգուտի տախի, թիւքէնմէզ տաբրըտրքն միւրտրինէ վէ արզ իլէ գամէրին թէէսսիրաթը խարիճիեէ. տէն մուսունիեէթինէ միրթէվագբի իտուկի, գապկի իհթիրազ տէյլ տիր։ (Մեհմէտ Հէվատ)

ԱԶԴՔ

Պէյօղլունտա իւչ խօրան էրմէնի քիլիսէսինին գըզլար մէքթէպի վագ. ֆընտան մահալը մէզքիւրտէ իքի գայրունու սօղաղընտա 38 նումէ. րօ իլէ մուրագգամ պիր պագ քեսբ. կիր խանէնին մահվալ թարաֆընտան սամթըմագ միւշայէտէսի իճ. բա օլունարագ, 146 տատա լիրան Օսմանի գըյմէթլէ թայիպի իւղ. ընին թէգարրուբ իթմիշ օլմաղլէ, եիւզտէ պէշ նիսպէթլէ զամմը ի. լէ, իշթիրայէ թալիպ օլանլար, իշ. պու 1882 քեանունի սանի օնունճու բազար կիւնիւ սատթ օնա տէ. կին քիլիսէի մէզքիւր ճէմիյէթի օ. տասընտա հէր սապահ տահատթ պէ. շէ գատար սէր քեաթիպ էֆէնտիյէ միւրաճատթ իյլէմէլէրի, վէ պու միւտտէթտէն սօնրա վուրուլաճագ ըէ.յլերին գապալ օլունմատաճաղը իլան օլունուր։

Պէյօղլու 2 քեանունի 1882

* *

ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՑՑ
1882 ՏԱՐԻՈՑ

Սեպհական-Բիւռ Աւէտչի Հիւանդանոցի Հայոց

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՃԵԱՆ

Երկու հարիւր քառասուն երեսէ բաղ. կացեալ սոյն ընդարձակ տպագրութիւնը բացի բուն Օրացուցէ կը պարունակէ հե. տեւեալ կարեւոր ճոխ տեղեկութիւններն. Վիճակագիր Տաճկաստանի. —Օսման. եան դեսպանք ի զանազան աշխարհս. — Դեսպանք և հիւպատոսք օտար տէրու. թեանց ի Մայրաքաղաքիս. —Ցանկ Օս. մանեան Սուլթանաց. — Իշխանութիւնք ընդ գերիշխանութեամբ Սուլթանին. — Հայրապետութիւնք Հայոց, —Պատրիար. քութիւնք. Անդամք Ժողովոյ և կրօնական ատենի. Անդամք Քաղաքային ատենի և Վարչական սենեկի. Անդամք Ամուսնական սենեկի, և Ազգային կեդ. րոնական դատարանի Անհատական սենե. կի, և Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի. — Ընդարձակ վիճակագրութիւն տէրու. թեանց՝ Գերմանիոյ, Դաղղիոյ, Անգլիոյ, Աւստրիոյ, Ամերիկայի, Իտալիոյ, Պէլճի. քայի, Զուիցերիոյ, Բորդուկալի, Տանի. մարքայի, Մէքսիքոյի, Ճաբոնի, Շուէտ. Նորվէկիոյ, Յունաստանի, Զիլիի, Պարս. կաստանի, Զինու, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ և Հոլանտայի. —Պատմութիւն Ժամանա. կագրական երեւելի անցից. —Նոր ցու. ցակ դնոց հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. —Նիշ (Թարիխա) հեռագրի ըստ նոր կարգաց Թուրքեան Միջազգային հեռագրութեանց. —Ցուցակ դնոց Եւրոպական Միջազգա. յին Թղթատարութեանց. —Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս, Գերմանական, Անգլիական, Աւստրիական, Ֆրանսական, Հելլենական և Ռուսական. —Ժամանա. կացոյց սուրհանդակաց Օսմանեան Մի. ջազգային Թղթատարութեանց. —Ցուցակ դնոց Եւրոպական Տաճկաստանի երկա. թուղեաց. —Ցուցակ դնոց և Ժամանա. կացոյց Եգիպտական, Մահմուտ, Աւստ. րական, Մէսանժրի-Մարիթիմ, Բաքլ. ինէ և Ընկ. և Ռուսական ընկերութեան շոգենաւուց. —Տօկոսաւոր և պարգևա. ւոր արժեթուղթք գլխաւոր տէրութեանց և քաղաքաց Եւրոպիոյ, Ցուցակք պար. գևաց. —Այլևայլք, Նորտէնսքէօլտ Շը. էտացւոյն ուղևորութիւնն ի հիւսիսային բևեռն, Ցիլօքսէրա որդը, Զինու պա. րիպը, Ցորեն արտադրող երկիրք, Սր. կաթուղեաց արագութիւնը, Գաղթական. նութիւն յԱմերիկա, Լրագրաց թիւը, Վաճառականութիւն ոսկւոյ և արծաթի, Գաղթականութիւն Հայոց ի Ճաւա. — Ազգային մամուլ. — Գլխաւոր ազգաց գը. բամերուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ և Ֆրանսայի դրամերուն հետ. —Գլխաւոր ազգաց չափերուն բաղդատութիւնը Թուրք. իոյ չափերուն հետ. — Բաղդատական ցուցակ տարածութեանց և բնակչաց Եւ. րոպական տէրութեանց. —Ծանուցում, Արամեան տպարան և Գրատուն Բարի. զու։

Կը ծախուի մանաւորապէս Ա. բրամեան տպարանը և ամէն գրա. վաճառաց քով նաև Ազգային Հի. ւանդանոցի գրասենեակը։

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ
Ա. ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՑԻՑ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԱՒԱՆԴԵԱԼ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԱՊԷՍ
Ե-
ՑԱՒԵԼԵԱԼ Ի ՆՈՑՆ
ՈՃՔ ԵՒ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ
Երկոտէրաց
ՅԱԿՈԲ Դ. ԷՏԻԼԵԱՆ
Վաւերացեալ ի Կրթ. Տեսչութենէ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Սոյն դասագիրքն՝ որ կը պարունակէ մէն մի անկանոն բայի խոնարհումն, և որ ճոխացեալ է 40ի չափ ընդարձակ հրահանգներով, գործածական օճերով, կարեւոր դիտողութեամբք և ընտիր առածներով՝ զոր երկասիրողն խնամով քաղած է Ժիւռանվիլի ու Պէշրռէլի բայից խոնարհումներէն, Լառուսի ու Բու�թըվէնի քերականութիւններէն, և Պէշրռէլի բառագրքէն, նպատակ ունի դիւր և սիտափեցուցիչ եղանակաւ մը ուսուցանել աշակերտաց Ֆրանսերէն լեզուի ամենէն էական մասն, այսինքն անկանոն բայից խոնարհումն, որոց համար աշակերտք մինչև ցարդ մի մեծ դժուարութիւն կրէին, զուրկ լինելով դասագրքէ մը, որ խօսէր սոսկապէս անկանոն բայից վերայ։

Ներկայ դասագիրքն, որ ապաքէն մի մեծ պակաս պիտի լեցուցանէ մեր ազգային վարժարանաց մէջ, կրնայ միանգամայն օգտակար ըլլալ ամէն անոնց՝ որք Ֆրանսերէն լեզուն ուսանելու կը պարապին։

Կեդրոնատեղին է Արաքեան գրատունն, և գինն է 8 դահեկան արծաթ։

* * *

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
կամ
ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ԻՐԱՑ
Թարգմանութիւն Կարնոյ Ազգ. դպրոցի աշակերտաց

Ընթերցանութեան արժանի գրքոյկ մ'է, և կրնայ նոր տարուց առթիւ խիստ յարմարագէս իբր նուէր գործածուիլ։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, և Ղալաթիա, Զադրեան Ցարութիւն էֆէնտիի թղթավաճառանոցը թիւ 16։ Գինն է 60 բարա, շատ գնողներուն սովորականէն աւելի զեղչ կ'ըլլայ։

* * *

Թուճատան Գրքերը 6ունճը ճիւղիւ չեգմիշ տրը։

ԻԼԱՆԱԹ

Պուլղար տաղը մատէնի հասրլաթընտան, ալթուն իլէ մախսուսի էլլի պէշ պին քիւսուր տիրէմ սիմը խալիսին պիլ միւզաեիտէ ֆիրուխթի մուգաբրբէր օլտուղունտան, վէ չէհրի քեանուսու սանինին պէշինճի էալը կիւնիւ տատի տօգուզտտ գաբրը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, մէզքիւր սիմին իշթիրասընա թալիպ օլանլարը եէվմի մէզքիւրէ տէկին, մալիեէ խազինէսինտէ օրման վէ մէտատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 1—4

ԹՐՕԱՏ ՇԱՐԱՊԸ

Գալաթատա, միլլէթի էրմէնիեան Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի դաբուսու գարշըսընտա վագը 21 նիւմէրօլու Բումճա Նէօլօղօս զաղէթասը մաթպաասը ալթընտա միւսիւ Մանուսսո վէ գումբանեասը մաղազասընտա Նէֆիս Թրօաս չարապարը պուլունմագտա օլուպ, վէ մէզքիւր շարապարը իսթիմալ իթմէքտէ օլանլար իզհարը մէՇուսնիյէթի իթմէքտէ օլտուղունտան, էօյլէ պիր թագըմ հիյլէլի վէ եարմա չարապարտա ալտանմագ իսթէմէեէն զաթլարդն, մէզքիւր մաղազասա թէշրիֆլէրի տավէթ օլունուր։

ՏՕՔԹԷՕՐ
ԱՆԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Մէքթէպի Թըպպէյէլի Շահանէ գուլաղ, պօղազ վէ պուրուն էմրազը մուալիմ Տօքթէօր Անանեան էֆէնտի, պու ատֆա մահէլլի իգամէթինի Թարլա պաշը ճատատէսինտէ 21 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինէ նազլ իթմիշ օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ խտէն խասթէկեանը, մահէլլի մէզպուրտա, հէր կիւն, սատի 4 է գատար թէտավի իսէճէկի կիպի, սատի 5 տէն 10 ա գատար տա, Պաղչէգաբուսունտա, Կիւմրիւք սբրասընտա Նէմցէ բօսթախանէսինին իթթիսալընտա, Համիդգային էճզախանէսինտէ պագաճաղընը միւթէպէր էհալիսէ իլան իտէր։

Տօգքօր Ստեփան էֆէնտի Դաւիթեան, Իսթանպօլտա, Գալաթագճրար պաշը գաբուսու խարիճինտէ վագը բուղաչաճը ֆուրունու գարշըսընտա պուլունան 13 նիւմէրօ իլէ միւրագդամ խանէտէ իլա մէթթ իթմէքտէ, վէ հէր կիւն էօյլէեէ գատար, եա խանէսինտէ, վէ եախօտ մէզքիւր խանէեէ հագընը օլան թրամվայ ճատատէսինտէ քեաեին Մահմուտիյէ վէ Սուլթանիյէ էճզախանէլէրինտէ պուլունաճաղը կիպի, էօյլէտէն սօնրա տախի, եէնի ճամիի շէրիֆի հավլուսունտա սատիրն գարշըսընտա վագը Ալլահվէրտիեան էճզախանէսինտէ, վէ պիւյիւք կիւմրիւկիւն գարշըսընտա Իսպէչէրեան էճզախանէսիյլէ, Ադսերայ ճատատէսինտէ Շադարճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա, վէ էմրազը սայիրէտէն պաղգա, շիմտիյէ գատար քէոպի չէօհրէթի իյլէմիշ օլտուղու լավ թամճըրգ իկէ, քիչիք չօճուգլարա տայիր օլան խասթալըգլարա թագմաղլըգ ամէլիեաթ վէ իճրասընա տէվամ իյլէմէքտէ տիր։

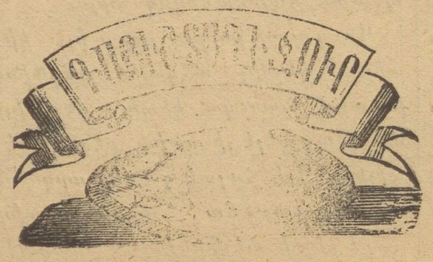

Գայիշ-տաղը սուեու իտարէսի թարաֆընտան, բայիթախթըմըզ ըրայէթլու էհալիսինէ իսթար օլունուր քի, մէզքիւր սուտան ալմագլըդա իթիպար իտէն զաթլարը քէմալ մէրթէպէ մէՇուսնիյէթլերի նիյէթիյլէ, հէր նէվի ֆէտաքեարլըգ կէօզէ ալընարագ, տայիսա թաղէ օլմասընա, վէ քէնտի թապիի հալինտէ պուլունմա, սընա, սայ ու իգտամ օլունմագտա տրը։

Պէյօղլու, Գալաթա, Իսթանպօլ վէ սայիր սէմթլէր իչին, պիւյիւք պիր, վէ եախօտ քիչիւք իբի ֆբէը սու իչին, քէնտի խանէլէրինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, պիր չէյրեք մէճիտ թալէպ օլունմագտա էսէ տէ, կիւնտէ պէշ ֆբէրտան զիեատէ ալան զաթլար իլէ, այրընա բաղարլըգ տախի օլունապիլէճէք տիր։

Բիայէթլու էհալիյէ պիր գօլայլըգ օլմագ իչին, արզու իտէն զաթլարա, պիւլէթ տէֆթէրլէրի տախի իթա օլունաճագ տրը։

Մէզքիւր սուեուն եէրինէ, պաշգա սու վիրիլմէքլիք հիյլէսինտէն արի օլմագ իչին, բիայէթլու միւշթէրիլէրտէն, ֆբէրշարը իւզէրինտէ պուլունան ֆբէրը վէ կէմի տիմիրի բէսիմի եաֆթալար պուլունմասընա, տիգգաթը քեամիլէ պուեուրմալրը ըլեա օլունուր։

Բիայէթլու միշթէրիլէր, շիմտիքի հալտէ, քէնտի էմլէրինի վիրմէք իչին, Իսթանպօլտա Սիրքէճի Իսկէլէսինտէ, վագը 31 նիւմէրօլու մաղազասա, վէ Ֆընտըգլըտա, սահիլտէ Քէրէսթէճի սօգաղընտա քեային 11 նիւմէրօլու տէքօեա, վէ Պէյօղլուտա տախի, Թագսիմտէ, միլլէթի Բումիեանըն Այ Թրիսթա քիլիսէսի հավմուսունտա վագը տէքօեա Թէչրիֆ իյլէլէրի իսթար օլունուր։

ՇԻՖԱ ԵՒ ԱՋՏՍ

ՇԻՖԱ ԻԼԷ ՊԱՀԱՐՏԱ

WILHELM'S
ՎԻԼՀԷԼՄ
Ադրէսբերէր+ ադրէբօմրէ+
ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՑՈՒՃԻ
Զ Ա Ց
ՖՐԱՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄԻՆ
ԹԷՐԹԻՊԻ
Նայն Փիբշնոթ էճզաճը պաղը

Մէզքիւր Զայ, Նիքրիս իսէթինէ, օյնագ եէրլէրի սըզըլարընա, չօճուգլարըն տիզլէրճէ վէ տեագլարճա զայիֆիլիքլէրինէ, էսկի սատեըլարա, տայիմա թէշէնիշ իթմէքտէ օլան եարալարա, գէզլէ, գէզմէ, գէզմարդ, վէ չիչեգ նէվինտէն օլան, վէ ֆամիլեատան ալընմըշ պուլունան խասթալըգլարա, վէ եիւզտէ վէ վիճուտտա հասել օլան սիվիլճիք, չիպան, վէ թէմրէյի նէվինտէն օլան իլէթլէրէ, ֆբէնկկէյ տայիր մարգալարա, վէ գարաճիյէր հասթալըգլարընա, մտեասըլա, սարբլըղա, վէ տայիմի օլան էթ, վէ սինիր, վէ օյնագ, վէ քէմիք իլէթլէրինէ, վէ միտէ ֆէ սատալարընա, վէ իտարա տայիր իլէթլէրէ, վէ պէլ կէ վէչէքլիկինէ, գատընճա վէ էրքէքտէ զայիֆիլիքլէրէ, պօղազ իւֆիւնէթինէ, վէ էմրազը սայիրէյէ գարշը իսթիմալ օլունուր բէք չիֆատար պիր մուալիճէ օլուպ, չանտը իմիսալար չէհատէթնամէլէր իլէտ թասմիգ գըլընմըշտը քի, արզու իտէն զաթլարա, մէզքիւր չէհատէթնամէլէրտէն մէճճանէն վիրիլիր։

Մէզքիւր Զայտան, հէր բաքէթտէ սէքիզէր քեաղտա պուլունմագտա օլուպ, վէ բաքէթի գըյմէթի իսկ 2½ ֆրանգ տրը։

Մէզքիւր Զայը թագլիտէրինէն անլաշընմասը իչին իւզէրինտէ պուլունան, վէ իսթիմալի ճայիզ կէօրիւլէն մէմալիքլէրտէն իթա պույրուլմուշ օլան մարգալարա, տիգգաթ օլունմագըզ իգթիզա իտէր։

Մէզքիւր Զայ, Իսթանպօլտա, Եէնի-ճամի ճատատէսինտէ վագը 33 վէ 35 վէ 37 նիւմէրօլար իլէ միւրագդամ Տէլլա Սիւտա էճզախանէսինտէ պուլունմագտա

ՇԻՖԱ ՍՕՆ ՊԱՀԱՐՏԱ

HUILE DE HOGG

ԹԱՊԻԻ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸՂԸՆԸՆ ԵԱՂԸ

Պու եաղընն միւէսսիրլիկի հագգընտա ասլա շիւպհէ ճայիզ տէյիլ տիր։ 25 սէնէտէն պէրու թէճրիւպէ իլէ միւսապէթ տիր, ըստ աթիտ, քի խասթալըգլարա գարշը. կէօրէօ հասրալըէրը, վէրէմ, Նեզլէ, Զէօ-էէեամ, Ռուպ էօտէ-բէ-էէրը, Սբրոճա, Պէշ ճիշլերէ, Տերէ հասրալըէրը, Գոպըշլարը սէյլանը պէյալը, սամամի ղայրիհիւմ, վէ պիրտէ ղայֆ վէ դալէ զօճուգլարը գուվվէթլէնտիրմէք իչին միւսթամէլ տիր, վէ իսթիմալը գօլայ տրը։

Տահա զիեատէ միւէսսիր գըլմագ վէ թամամը տահա զիեատէ խօշ իյլէմէք պէհանէսիյլէ, թապիի եաղ եէրինէ, խեեալ էլէ էէրէբօ օլունան պիր թագըմ միւրէքքէպ, ատի եաղլարտան իհթիրազ իթմէլի տիր։ Զիրա պու նէվ եաղլար միտէյի պօշ եէրէ թահրիք իտիպ, եօրմագտան մատտա պիր շէյ եարամազլար. հաթթա պաղը տէֆտ չօգ թէհլիքէլի տիր։

Սահիհի ըռպէի վէ ըռէնդ պաշլըէ եաղը իսթէճէն, իւչ քէօշէ չիշէլէր տէրուինտէ սատըլան ՀՕԿ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ իշթիրա իթմէլի տիր։

ՀՕԿ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ օյտուղունա թէէմին օլմագ իչին, իւչ քէօշէ չիշէլէր իւզէրինտէ պուլունան էթիսէթին իւզէրինտէ Փարիս մէքթէպի Թըպպէյէ-էինին իսթիհզարաթը քիմէէվիյէ նազընը Մ. Լը Սիէօրիւն իմզասընը արամսը։

Տէբօղիթօսու պաշլըճա էճզաճը թիւճճարանընտա վէ էճզախանէլէրտէ։

ԿՐԹԱՐԱՆ
Ազգային Դպրոցական
ՑՕՐԻՆՕՍԱՑ
ՕՐԱԳՐԻՉ
ՎԱՀԱՆ ԹԷԼԼԱԼԵԱՆ

ԿԻՐԹԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ցօրինեաց
ԳՈՐԱԳՐԻՉ ՎԱՀԱՆ ԹԷԼԼԱԼԵԱՆ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ
Ի ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹԵՆԷ ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ՀՐԱՄԱՆԱՒ
ԺՈՂՈՎՈՑ ՊԱՇՏՕՆԵԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Սոյն գեղագրութիւնը չորս մասերէ բաղկացեալ է։

Շեղագիր, Նրբագիր, Բոլորագիր և Կօթագիր. այժմ շեղագրի մասը կը հրատարակուի որ վեց դասերէ կամ տետրակներէ պիտի բաղկանայ։ Ա. վարժութիւն տառերու. —Բ. միավանկ բառեր. —Գ. բազմավանկ բառեր. —Դ. պարբերութիւններ. —Ե. գլխագիր և թուանշաններ. —Զ. գլխագրով սկըսեալ բառեր։

Կեդրոնատեղին է փորագրիչ Վ. Թէլլալեանի գործարանը Կ. Պոլիս Ուզուն Չարշը 576 և ամէն գրավաճառաց և թղթավաճառաց քով։

Սոյն աշխատութիւնը ինչպէս շատերն ալ կը վկայեն մինչև հիմա գտնըւածներէն՝ գրութեամբ ամենէն լաւն, գնով ամենէն աժան, և կրկին նպատակաւն ալ գովելի և արդիւնաւոր է. վասն զի սոյն գործին համար մասնաւոր տառեր փորագրուած և ճուլուած ըլլալով, բնականաբար նորա տպագրութիւնն ալ աժան և Հայ մանկտւոյն դիւրամատչելի ըլլալէն ի զատ, ի մասնաւորի կը նպաստէ նաև Հայ մանկան, որոյ տպագրական շարքին մէջ մինչև հիմա չի գտնուելով գեղագրական զարդաձև տառեր, սոյն տեսակ գործերն վիմագրութեան տրուելով շատ սուղ կ'ելլէին. հետևաբար դիտելի է որ Հայ արուեստաւորն՝ փոքրիկ դասատետրի մը առթիւ պիտի լրացնէ միայն թէ՝ չի պարտաւորի կասեցնել իւր աշխատութիւնը։

ՄՈՒՍՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ
ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ
Էօյլէրէն, Էօյլէ օնու- ալֆ. սատ 4 է ֆատար
40-Պիւյիւք Հէնտէք սօգաղը-40

Տօքթէօրիւ միւմանիյէյին գապինէսինտէ, հէր նէվի հավա պօշալարը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆիւմէկէ մախսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալըգլարընա խուսուսի օլարագ պաղաբզը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրկյէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եարար, էսկի կէօքիւղ վէ նէղլէ, վէ պօղմաճա էօքսիրիւք, վէ սիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր լասթալըգլարը, վէ քէօթրիմիւք վէ սարա կիպի իյլէթլէրին թատիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆիլիք վէ զայրիհիմ։

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU DR DE JONGH

CHEVALIER DE L'ORDRE DE LÉOPOLD DE BELGIQUE,
CHEVALIER DE LA LÉGION D'HONNEUR,
OFFICIER DE L'ORDRE DE ST. MAURICE ET ST. LAZARE D'ITALIE.

Recommandée par les célébrités médicales comme étant incontestablement la plus pure, la plus agréable au gout, et la plus efficace de toutes les huiles de foi de morue
Contre la PHTHISIE et les MALADIES de POITRINE, la DÉBILITÉ GÉNÉRALE, le DÉPÉRISSEMENT des ENFANTS, le RACHITISME et toutes les AFFECTIONS SCROFULEUSES.

☞ Se vend SEULEMENT en flacons revetus d'une capsule portant l'estampille et la signature du Dr. DE JONGH et la signature ANSAR, HARFORD & Co.
SE DÉFIER DES CONTREFAÇONS.

Seuls Consignataires, ANSAR, HARFORD & Co., 77, Strand, Londres.
Se vend chez tous les principaux Droguistes et Pharmaciens.

Dépôt pour le gros à CONSTANTINOPLE chez M. E. MICOUD, 2, Rue de la Banque, Galata, En vente chez N. et J. CANZUCH, frères, pharmacie Britannique, Péra ; J. CZAKO (ancienne maison VELITS et Cie), Yuksek Caldirim, Galata ; M. MESIKI et Cie, Pharmacie Centrale, Rue Yéni Djami, 35, Stamboul ; ANTOINE TCHOBANOGLOU. Rue Mahmoud Pacha, 49, Stamboul ; J. ALEKIAN, enceinte de Yéni Djami, 16, Stamboul.

ՍԱՐՐԱՑԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 14 յունվ.	
Ֆրանսբզ ֆոնտօսու 3 %	84 27½
» » 5 %	114 87½
Էսհամը Ումումիէ աշըլար	13-60
» » գարանար	13-50
1865 Իսթիդրազը	-
1869 »	-
1873 »	68-
Բուսիէի չըմէնտը. թահվիյա.	59-
Օսմանլը Պանգասը	806 25
Դրէսդի Լիոնէ	863-
Ռուս ֆոնտօսու 5 % (1877	89-7/8
Ռուսիանըն Շարք իսթիդրազը	59-
Իթալիա ֆոնտօսու	37-20
Մըսըր իսթիդ. պիրլէշմիշ	352-50
Իսբանեա խարիճի իսթիդրազը	23-5/8
Դամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-22

Բարիս, (Պուլվար) 14 յունվ.	
Ֆրանսբզ ֆոնտօսու 5 %	114-75
Էսհամը Ումումիէ	13-35

Լօնտրա 14 յունվ.	
Ինկիլիզ ֆոնտօսիտի	100 3/16
Էսհամը Ումումիէ աշըլար	13-1/4
» » գարանար	13-3/8
1865 Իսթիդրազը	16-1/4
1869 »	14-3/8
1871 »	71-
1872 (Պոնտիս Թէզգոր)	26-3/4
1873 »	13-3/8
Տէվլէթի Ամիէնի 1877 իսթիդ. բազը	84-
Օսմանլը Պանգասը	23-
Ռուսիա իսթիդրազը 1873	86-
Մըսըր իսթիդրազը պիրլէշմիշ	70-1/2
» իսթիեազը (շըմէնտը.)	90-5/8
Տարբա սանիէ	70-1/2
Մըսըրըն Բօչիպա իսթիդրազը	90-5/8
1877 Մուճարխան էսհամը	100-1/2
Դամպիօ Բարկզ	-

Վիէննա, 14 յունվ.	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	119-60
Բուսիէի տէմիր եօլ թահվիլաթը	-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումումիէ յունվ 2 ազմ. գր.	-
» » յունվ. 4 սպհ. աշ.	14-25
» » Լեն եիւքսէք	14-27
» » Լեն աշազը	14-25
» » Սատի 3 տէ	14-27
1863 Իսթիդ. (Մուճօն) 6 % ֆ.	90-
1865 » » 6 % ֆ.	80-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	75-
1872 » (Պոնտիս Թէզգոր	26-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	70-
Բուսիէի չըմէնտրֆէր	57-
Տէբօր զուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	-
Ամգէ Ֆայիդի %	8-

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէսդի ժէնէրալ 6 %	8- 3
Մոսիէթէ ժէն 6 %	6-10
Իսթանպոլ Պանգասը	11-30
Մոսիէթէ Օթօման	4-35
Թրամվայ 5 %	400-
Լավրիօմ (Մատէն)	148-

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110 24
Ֆրանսբզ ալթունու	87-27
Բոլ	90- 5
Գրիմից ալթունու	31-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-39
Մէթալիք	203-20
Պէշլիք	203-10
Ալթըլըգ	126- 5
Պազար	610-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	366-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Լեն եիւքսէք	930-
Լեն աշազը	930-
Սատի 3 տէ	930-

ՍԱՀԼԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Կ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ